

La tribuna

Canvi històric a Xile i bloqueig històric a Andorra

La despenalització de l'avortament en tres supòsits és necessària

JAUME

Bartumeu

La setmana passada, en una sentència històrica, el Tribunal Constitucional xilè va decidir que un dels projectes més simbòlics del segon govern de la presidenta **Michelle Bachelet** no vulnerava la Constitució de Xile.

Les dones xilenes han hagut d'esperar dècades per recuperar el dret a poder elegir interrompre el seu embaràs en cas que la seva vida estigui en perill, que hi hagi inviabilitat fetal o que hagin patit una violació. Un dret que els havia arrabassat el dictador **Augusto Pinochet**. «Avui han guanyat les dones, ha guanyat la democràcia, ha guanyat Xile», va afirmar la presidenta **Michelle Bachelet**.

Junt amb Nicaragua, República Dominicana, El Salvador, Haití, Hondures, Malta, San Marino, Mònaco i Andorra, Xile formava part del petit grup de països del món que prohibeixen la interrupció voluntària de l'embaràs en pràcticament tots els supòsits.

Diferents organismes internacionals, com Nacions Unides i Amnistia Internacional, han aplaudit aquesta decisió pel que suposa l'homologació amb els estàndards internacionals de drets humans.

A Andorra les institucions segueixen esquivant la seva responsabilitat tot practicant la doble moral: les dones que ho necessiten poden interrompre el seu embaràs en clíniques dels països veïns i generalment la Caixa Andorrana de Seguretat Social es fa càrrec de cobrir els actes mèdics i hospitalaris vinculats a aquella interrupció. Amb això sembla que tothom està alliberat de qualsevulla responsabilitat institucional i amb la consciència tranquil·la.

Precisament per això hem d'aplaudir la recent iniciativa de l'associació STOP-Violències ende-

MARICEL BLANCH

gant una nova campanya de signatures per aconseguir que el Consell General tingui la valentia d'encastrar la qüestió i debatre-ho.

Val a dir que en iniciar-se l'actual legislatura els grups parlamentaris van trobar una sol·licitud en el mateix sentit, amb molts centenars de signatures registrada al Consell General. Els promotors d'aquella iniciativa demanaven que s'estudiés la qüestió després de la instal·lació del nou Consell General però pas de res.

EN LA LEGISLATURA 2011-2015 la majoria absoluta de DA al Consell General va rebutjar una proposta socialdemòcrata de despenalitzar la interrupció voluntària de l'embaràs en els tres supòsits que s'han aprovat ara a Xile: que la vida de la gestant estigui en perill, que hi hagi inviabilitat del fetus o que s'hagi patit una violació.

El 21 de juny del 2013, en el debat sobre l'orientació política del Govern que es va mantenir al Con-

Martí, que va barrinar l'any 1993 tot el que va poder contra la Constitució, pretenia aparèixer, vint anys després, com un dels seus defensors

sell General, vaig fer referència a la negativa de la majoria de DA a discutir la proposta de despenalització en aquells tres supòsits.

I ho vaig fer dient que no s'havia d'amagar la fonda esquerra institucional que s'havia obert després de les pressions, que **Antoni Martí** va rebre i acatar, per a rebutjar la despenalització de la interrupció voluntària de l'embaràs. I també vaig dir –i així consta al Diari de sessions del Consell General– el següent:

«Guanya posicions el convenciment que el sistema polític instaurat amb la Constitució del 1993 està esgotant-se i no pot resoldre els problemes de la societat. Potser ens haurem de plantejar que només una proposta política forta pot ajudar a sortir de la crisi. És a dir una

reforma a fons del nostre sistema constitucional.»

Antoni Martí es va esquinçar les vestidures tot acusant-me de voler fer trontollar l'arquitectura constitucional.

Ell, que va barrinar l'any 1993 tot el que va poder contra l'adopció de la Constitució, pretenia aparèixer, vint anys després, com el més valent dels seus defensors.

El Diari de sessions d'aquell 21 de juny del 2013 també recull la meua rèplica. Mantinc el que vaig dir i segueixo pensant que DA posava en qüestió un principi constitucional com és que el legislatiu, el Consell General, no està limitat, no té topalls i no ha d'admetre vetos.

Els progressistes estem a favor de l'estructura institucional establir-

ta a la Constitució. I per tant estem a favor dels coprínceps tal i com la Constitució els situa.

Els coprínceps arbitren i moderen el funcionament de les institucions. A partir del moment que un copríncep, sigui del nord o sigui del sud, se'n vagi del mandat constitucional, ens plantejarem si aquest esquema constitucional és bo o no és bo. Aquest és el problema que tenim sobre la taula. Respectant la figura dels coprínceps, hem de trobar la manera de resoldre aquestes qüestions de societat. No pot ser que per una qüestió que es resol amb debat, que no és un debat entre constitucionalistes, només, sinó que és un debat entre conviccions íntimes de persones i es resol amb una legislació, hagi de posar en qüestió tota l'arquitectura constitucional. Cal buscar una solució. Si no la trobem cada dia tindrem un problema més gran per fer acceptar el copríncep a les noves generacions. ≡

President de Socialdemocràcia i Progrés d'Andorra